

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa. — Miałe N. Pan wgląd na 29 letnie gerliwe usługi Galicyjskiego Rady Sądu Szlacheckiego, W. Wacława Roszkosznego, tudzież na jego poczciwość i okazaną Cesarzowskiemu Domowi Austriackiemu podczas odstąpienia Zachodniej Galicyi niezachwianą przychylność i wzorową wierność, raczył mu i jego w małżeństwie spółzonemu potomstwu obojga płci w linii zstępnej, dać naylaskawiej w Cesarzkich Kraiach Austriackich szlachectwo, z przydomkiem G-fällen-burg.

Kupiec w Czerniowcach, P. Jakób Simonowicz, otrzymał od J. C. K. Mości wraz z prawem potomstwem swoim obojga płci w linii zstępnej dziedziczno-krajowe szlachectwo za swoją szlachetność, poczciwość, okazany zawsze, a szczególnie podczas wojny r. 1800go patriotyzm, tudzież za owe korzyści, które sprawia Kraiowi przez swój handel zagraniczny.

N. Pan raczył Doktora Medycyny Swiderskiego mianować w Galicyjskim Dystrykcie Rozwadowskim Lekarzem dystryktowym.

Z Wiednia d. 31. Grudnia. — W Poniedziałek dnia 29. t. m. złożył JW. Franciszek Hrabia Saurau przed N. Cesarzem Jegomością przysięgę jako Minister Stanu i Konferencyi, tudzież jako naywyższy Kanclerz i Minister Spraw Wewnętrznych. Bezpośrednio potem został tenże JW. Minister przez C. K. pierwszego W. Ochmistrza Xięcia Trauttmannsdorfa Weinsberga w uroczystym poczeccie do Kancelaryi nadwornej zaprowadzonym, i zgromadzonym tamże w sali radney Urzędnikom pomienionej Władzy nadwornej i połączonej z nią centralnej nadwornej Kommissyi organizacyney, w imieniu N. Pana jako naywyższy Kanclerz i Minister Spraw Wewnętrznych, ze zwyczajnymi obrzędami przedstawionym.

Dnia wczorajszego złożył przed N. Panem Minister Stanu i Konferencyi, Hrabia Wallis przysięgę, jako Prezes Naywyższego Trybunału Sprawiedliwości, oraz jako Prezes nadwornych Kommissyi w przedmiotach prawodawstwa sądowego i politycznego.

Tymczasowa Dyrekcya uprzywilejowanego Austriackiego Banku narodowego wydała następujące obwieszczenie:

Przychody uprzywilejowanego Austriackiego Banku narodowego, na rzecz akcyonistów idące, doszły w drugim półroczu 1817go do summy 121,204 ZR. 39. Kr. w monecie konwencyney. Z tych potrzeba na opędzenie zwykłych półrocznych dywidend w kwocie 15 ZR. wypadających, 80,036 ZR. 40 Kr., a zatem pokazuje się przewyżka w summie 31,168 ZR.

Z tej przewyżki przeznaczone są według osnowy statutów i ze względem na uniknięcie frakcyi 15,561 ZR. 54 1/5 Kr. do dalszego podziału między akcyonistów, a pozostała summa 15,607 ZR. przeznaczona jest na złożenie w funduszu odwodowym.

Tymczasowa Dyrekcya Banku podaje to do wiadomości powszechney z tym dodatkiem, że stosownie do tego półroczua dywidenda na każdą akcyę, mającą prawo do zupełney korzyści za pół roku, 18 ZR. 55 Kr. w monecie srebrney wynosi, tudzież, że te dywidendy od 2. Stycznia 1818go zaczaiwszy, za stemplowanym kwitem i za okazaniem assygnacyi akcyney, w Kassie akcyney odebrane bydź mogą. W Wiedniu dnia 30. Grudnia 1817.

(Następują podpisy.)

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża: donoszą pod dniem 15. Grudnia co następuje: „Rosprawy względem wolności druku toczą się bardzo żywo i z wielką otwartością. Spostrzegają, że obiedwie strony oppozycyjne co do głównych punktów przedstawień swoich, a szczególnie co do utworzenia Sądu Przysięgłych na wszystkie nadużycia druku, niespodzianie wzmocnionymi są naczelnikami strony ministeryalno-konstytucyney, która sobie ma za obowiązek bronić systematu zasad liberalnych i konstytucyi od wszelkiego nadwężenia. Cała Publiczność oświadcza się za wolnością druku, nie tylko co do pism każdego rodzaju, lecz także i co do dzienników. Pocięszającym i jest żywy udział, który cały Paryż.

przy tej ważnej rozprawie, w zasadach liberalnych okazuje. Beztroni dostrzegacze domyślają się jednakże, iż projekt do prawa w ogólności większością głosów przyjętym, lecz w niektórych szczegółach, osobliwie przez utworzenie Sądów Przysięgłych na nadużycia wolności druku, odmienionym zostanie, iż jednak względem dzienników żadna odmiana nie zajdzie, lecz że pod cenzurą aż do 1. Stycznia 1819 (nie zaś 1821) zostawać będą. — Opozycja przeciwko nowemu konkordatowi, i pochodzącemu z tąd projektowi do prawa organicznego, podobnież się wymaga. Rozprawy w tym względzie oczekiwane są z niecierpliwością, lecz będą według pewnej pogłoski w tajnym odprawiać się Wydziale. — Między Współczłonkami Izby Deputowanych, którzy się do niej podczas ostatnich wyborów dostali, spostrzegają kilkunastu ludzi zalecających się wymową i talentami. Najbardziejziey sciążęli na siebie uwagę publiczną trzy Deputowani Departamentu Cote d'Or, a mianowicie, Chauvelin, Hernoux i Caumartin; dwaj nowi Deputowani Departamentu Eurenńskiego, Bignon i Dupont, tudzież nowi Deputowani Departamentu Sekwany, Kazimierz Perrier i Benjamin Dellestert. Margrabia Chauvelin jest weteranem, który się od początku rewolucyi przywiązaniem do zasad prawdziwej wolności wyszczególniał, i już podówczas znaczną grał rolę, jednakowoż się zdrożnościom iacobinizmu zawsze opierał. Był on w roku 1792 Postem Ludwika XVIgo przy Dworze Angielskim, i został się za granicą, gdy po straceniu tego Monarchy wojna między Anglią i Francją wybuchnęła. Za czasów Dyrektoryatu grał znowu rolę, i celował potem między obrońcami wolności w Trybunacie przeciwko systematowi despotyzmu Bonapartego, przez co też przez niego i innych towarzyszywo jego z Trybunatu wykluczonym został. Caumartin i Hernoux mają wielkie wpływy w Bourgogne. Bignon był od czasu swojego puszczenia się zawodem publicznego życia, zawsze do dyplomatyki używanym. Bawił on długi czas w Szwajcaryi, przy Dworach Niemieckich, w Berlinie i w Warszawie, a w roku 1815szym był tymczasowym Ministrem Spraw zagranicznych, i jednym z ułożycieli umowy w St. Cloud z Blücherem i Wellingtonem. Znany jest także z wielu treściwych pism politycznych. Dupont jest świetnym prawoznawcą, oraz dobrym zarządcą, a na wyższych urzędach publicznych, które prawie nieustannie piastował, umiał sobie zjednać poważanie przez swoje stałe zasady, prawosć i zimną rozwagę. Jest on teraz jednym z Prezesów Sądu appel-

lacyjnego w Rouen. Podczas ostatniego Rządu Bonapartowskiego był z Lafayettem Vice-Prezesem Izby Reprezentantów, i miał podówczas związki z Lanjuinais, d'Argenson, i z innymi Meżami honoru. Perrier i Delessert są Bankierami Paryżkimi, dla swoich wiadomości skarbowych cenionymi, oraz gorliwymi naśladowcami i przyjaciółmi Lassitta.

Szwecya.

Osoby, które należą do terażniejszego Seymu Szwedzkiego, a które się do ostatniego dnia przed zagaieniem onegoż zgłosiły i znaki weyścia otrzymały, składają się ze 460 Naczelników rodzin szlacheckich, z 50 Xięży, 52 Mieszczan i 110 Włościan. Największa ich liczba mogłaby być wynosić 1170 Szlachty, 70 Xięży, 118 Mieszczan i 259 Włościan. Atoli gdy Szlachta nie ma żadnego wynagrodzenia kosztów podróży i pobytu w stolicy podczas Seymu, i gdy różne Powiaty i Miasta zupełnej liczby Deputowanych nie przysyłają, przeto zwykła liczba ich bywać zazwyczaj mniejszą. — Nikt nie może zasiadać na Seymie, kto nie ma 25 lat skończonych, i kto nie jest luterskiego, albo reformowanego wyznania. — Wyjęci są wszyscy bankruci, uznani za niegodnych zaufania Obywateli, albo skarani za haniebne postęпки. Co zaś do biegu interessów, Marszałek, Mowcy z Sekretarzami, i dwaj Członki z każdego Stanu umawiają się między sobą, aby ile możności każdy projekt w jedynymże czasie rozważono w każdej Izbie. Żadna rzecz na ogólnem zebraniu Stanów nie bywa rozstrzygana, póki osobno nie zastanowią się nad nią, i zdań nie wysłuchają, a w przypadku przeciwnych, starają się je zbliżyć i poiednać. Jeżeli zaś podzielone są zdania dwóch Stanów przeciw dwóm innym, pozostaje rzecz w dawnym kształcie; a gdy natura rzeczy tego nie dozwala, tworzą Komisję ze 120stu Deputowanych wszystkich Stanów w równej liczbie, która większością głosów rozstrzyga.

Wybrani z grona Stanów Rewidenci rachunków krajowych, zdali w liczbie 24rech sprawę o rachunkach Hassy krajowej za rok 1813sty, i o stanie długów Królestwa aż do r. 1816go. Do Hassy krajowej weszło ze zwyczajnych dochodów krajowych 5,763,681 talarów. Wydatki wynosiły 4,430,369 talarów. Koszta wojny r. 1813go i 1814go wyniosły 28 milionów, na które z obcych składek 17 milionów otrzymano. Stany Królestwa pozwoliły na rok 1813sty nadzwyczajnie 3,380,520 talarów, z których 1,330,000 talarów na obronę Kraju, a resztę na upłacanie długu krajowego użyto. Cały dług Hassy kra-

owej wynosi jeszcze 9,385,684 talarów, a dług kantoru długów Królestwa 5,895,537 talarów. Od czasu ostatniej rewizji w roku 1813szym, zmniejszył się był dług kassy krajowej o 273,572, a dług Królestwa o 1,655,678 talarów.

Dalszy ciąg (przerwanego w 3cim numerze gazety naszej) zdania sprawy z tego, co się w zarządzie Królestwa Szwedzkiego od ostatniego Seymu wydarzyło.

„Na wsparcie instytutów edukacyjnych w stolicy, wyznaczył Jego K. Mość rocznie 10,000 talarów. Według porad i objaśnień, zasięgniętych od Władz przyzwoitych, wypracowała Kommissya edukacyjna projekt nowego porządku szkolnego, z dodaniem przepisów metody książek szkolnych do nauki w rozmaitych przedmiotach naukowych. Dla łatwiejszego d stania potrzebnych i pożytecznych książek szkolnych, zleciła Kommissya ułożenie onychże we wszystkich przedmiotach, w których i szczerze ich brakuje, a dla łatwiejszego drukowania tak pomienionych, iako też i będących już pism tego rodzaju, podała Kommissya prośbę, i pozyskała od Rządu antycypacyę 5000 talarów, które w miarę sprzedaży książek nazad powrócone być mają. Jego K. Mość rozciągnął pieczołowitość swoją także na ćwiczenia gimnastyczne, i kazał w tej mierze rozporządzenie swoje dla instytutu centralnego wydać. Królewska Akademia muzyczna, i tecznie z Kommissją edukacyjną wzięły na siebie ułożenie książki do nauki śpiewania, i służącego do niej zbioru choralnego. Doktor Filozofii Swensson wystanym jest kosztem Rządu do Anglii dla zasięgnięcia dokładnej wiadomości o wiadomym sposobie uczenia Bella i Lankastra. Urządzenie szkoły elementarnej w Askerzundzie, która się szkołą elementarną Xięcia Oskara (Syna Królewica Następcy tronu) nazywa, raczył Jego K. Mość pochwalić, równie iak i owe szkoły, które się po parafjach tworzą.“

„Bolesnie było dla Jego K. Mości widzieć, że się pretensye długowe w różnych lennictwach znacznie pomnożyły. J. K. Mość spodziewa się jednak, że ten stosunek z nowym i stałym systematem przedmiotu wierzytelności (kredytu), na przyszłość także się odmieni.“

„Luboć się sprawy kryminalne w nadwornych Sądach Królestwa nieznamowicie pomnożyły, dowiedział się Król przecież z ubolewaniem, że twierdze niewolnikami tak bardzo są napełnione, iż mieysca już zabrakło. Ponieważ to właściwie z niedostatku obszerniejszych domów poprawy dla włączających się, a Publiczności ciężarem będących próżniaków

pochodzi, przeto pamiętał Jego K. Mość o tem, aby życzeniom Stanów względem przeprowadzenia do skutku rzeczonych urządzeń dogodzić, i poda im w tej mierze osobną propozycyę.“

(Dalszy ciąg nastąpi.)

R o s s y a .

Według Rossyjskiego Kalendarza dworskiego zostały Prowincye Rossyjskie przed 355 laty pod iednym Władem połączonemi, a od owego czasu wskazuia dzieie Rossyjskie same tylko rozpostrzeniania się (wyiąwszy krainę Tarnopolską, zwróconą Austrii roku 1815go). Mianowicie nabyła Rossya r. 1573 Syberyę; r. 1644, Małą Rossyę; r. 1710, Inflanty i Estonię; r. 1772, Białą Rossyę; r. 1783, Krym; r. 1793, Litwę i Buriandyę; r. 1795, resztę Polski; r. 1801, Georgię; r. 1807, Białysok; r. 1809, Finlandyę; a roku 1815 Xięstwo Warszawskie (z wyjątkiem Departamentow Poznańskiego, Bydgoskiego i wielkiej części Kaliskiego, tudzież promienia Krakowskiego). — Rada Stanu składa się: 1.) z Prezesa, Xięcia Łopuchina; 2.) z czterech Wydziałów, a) prawodawstwa (1 Prezes i 4 tajnych Radców), b) wojny (1 Prezes i 3 tajnych Radców); c) spraw cywilnych i duchownych (1 Prezes i 4 tajnych Radców); d) Skarbu (1 Prezes i 6 tajnych Radców); 3) z 9ciu tajnych Radców, którzy żadnemu Wydziałowi w szczególności dodatkami nie są; 4.) z 9ciu Ministrów, iako to Marynarki, Sprawiedliwosci, Przychodów, Woyny, Policyi, Spraw Wewnętrznych, Spraw duchownych obcego wyznania, z Ministra Oświecenia publicznego i z jeneralnego Kontrolora; 5) z dwóch Kommissy ministerjalnych, a) prawodawstwa (Xięże Łopuchin z trzema Radcami Stanu); b) prośb (Xięże Łabanow Bostowski z dwoma Radcami Stanu); i 6) z Kancelaryi Stanu, w której się teraz tylko dwóch Sekretarzy znajduje. Jest to zaiste na tak rozległe Panstwo bardzo proste urządzenie, i za małą liczbą osób Władze najwyższe składających. — Równie tak prosto urządzonym jest Dwór Cesarski. Cesarz ma tylko 56 Szambelanów, i 93 Kammerjunkturów, którzy po największej części także urzędy Stanu piastują. Dwór W. Xięcia Konstantego składa się z czterech osób. Kawalerowie orderów umieszczeni są w porządku następującym. 1.) Order S. Jędrzeia (42 Xiążąt, a 72 innych członków). 2.) Damski order S. Katarzyny składa się z Dam wielkiego, i z Dam małego krzyża; 3.) Order S. Alexandra Newskiego, liczy 206 Kawalerów; 4.) Woyskowy order S. Jerzego, który w klasie pierwszy

tylko 6 Kawalerów, nappierwszych Wodzów Europejskich, w drugiej 40, w trzeciej 216, a w czwartej klasie około 1500 Kawalerów liczy; 5) Order S. Włodzimierza o czterech klasach z których pierwsza 62, druga około 330, trzecia około 660, a czwarta około 9000 Kawalerów liczy; 6) Order S. Anny, liczy w klasie 1wszej 1020, w 2giej około 5400, w 3ciej 31, a w 4tej klasie około 10200 Kawalerów. Nakoniec umieszczeni są Oficerowie, którzy na złotą spadę z napisem: Za waleczność zasłużyli, a których jest do 6000.

Naczelnym Dowódcą w Gruzji, Generał Porucznik Jermolow, który wysłany był do Persyi w charakterze nadzwyczajnego Posła Rossyjskiego powrócił z tamąd do Tyflisu w Listopadzie r. z.

Dnia 23. Listopada (5. Grudnia) Towarzystwo Wojskowe, związane pod opieką Monarchy przy głównym Sztapie gwardyi J. C. R. Mości, odprawiło w Petersburgu uroczyste posiedzenie, obchodząc rocznicę założenia swojego. Pan Chwostow, Sekretarz Towarzystwa, czytał krótki wykład zgromadzenia dnia tego, tudzież zdanie sprawy o postępie i stanie biblioteki Towarzystwa, a po nim Pan Grzybowski Kassyer, o zatrudnieniach i działaniu Członków jego. Zakończył Pan Teodor Glinka czytaniem rozprawy o konieczności życia czynnego, zatrudnień oświecających, i czytania ksiąg, jako też o pożytku i stanie założoney z tego powodu biblioteki przy Sztapie gwardyi. — Oglądano potem różne ciekawe rzeczy, a mianowicie niedawno nabyte i nowo urządzone wynalazek litograficzny, i w obecności całego zgromadzenia wybito kilka egzemplarzy wierszy, przez Pana Glinkę napisanych. Podczas obiadu, po odbytem posiedzeniu, u Generała Adjutanta J. C. R. Mości Pana Siepiagina, śpiewano wiersz pióra tegoż Glinki, przypominający wołownikom poniesione trudy i znoje wojenne.

Były Marszałek Gubernii Kijowskiej, Radca tajny Hrabia Bzewuski, mianowany Członkiem Senatu rządzącego, a Hrabia Moecenigo, Minister Rossyjski przy Dworze Neapolitańskim, Radcą tajnym.

Królestwo Polskie:

Minister Stanu i Prezes Izby obrachunkowej Węgleński, mianowany wyrokiem N. Cesarza i Króla Alexandra, wydanym w Moskwie dnia 4. Grudnia r. z. Ministrem Przychodow i Skarbu Królestwa Polskiego, i rozpoczął d. 1. Stycznia urządowanie swoje.

Na Sejmiku szlacheckim w Powiecie Lelowski obrany Posłem na Sejm Jan Szymkiewicz; — w Powiecie Lipnowskim; Sędzia Trybunału Płockiego Chmielewski; — a w Powiecie Biebrzańskim: Raymond Rembieliński, Prezes Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego.

Zaś na Zgromadzeniu gminnem Powiatów Opoczyńskiego, Konieckiego i Szydłowieckiego obrany Deputowanym na Sejm Jan Zochowski, dziedzic dóbr Łęcienka, a w Powiatach Sieradzkim i Szadkowskim, Józef Zaremba, dziedzic dóbr Gronowa.

U w i a d o m i e n i e .

W drukarni Sznaydera wyszły z pod prassy dwa Tomy przez prenumeratę ogłoszonego dzieła pod tytułem: Dzieje historyczno polityczne Europy i innych części Swiata, na początku wieku 19go. Wzywają się więc PP. Prenumeratorowie, ażeby w tejże drukarni swoje egzemplarze odebrać, i oraz na następujące dwa Tomy, które są pod prassą, resztując kwotę 10 ZR. złożyć raczyli. Bez prenumeraty, każdy Tom tegoż dzieła po 8 ZR. przedawać się będzie, jednakże za złożeniem prenumeraty na następujące dwa Tomy, można będzie i poprzedzające już gotowe 2 Tomy za 10 ZR. otrzymać.

Przyjechali do Lwowa dnia 7go, 8go i 9go Stycznia.

W. Buchmiller Jędrzey Doktor Medycyny, z Wiednia. — P. Baumann Juliusz kupiec, z Bródów. — JW. Drohojewski Hrabia, z Koltowa. — JW. Drohojewski Dominik Hrabia, z Przemysła. — W. Dobrzański, z Dobroczyzna. — W. Kraiewski Jędrzey, z Tarnopola. — W. Kolbuszowski Sebastian, z Przemysła. — JW. Starzyński Hrabia, z Koltowa. — W. Sośnicki Adam, z Sambora. — P. Schoen Paweł kupiec, z Bródów. — W. Tarło Posiadacz dóbr, z Czortkowa. — W. Thorznicki Władysław, z Dadanowa.

Wyjechali ze Lwowa dnia 7go, 8go i 9go Stycznia.

W. Alexandrowicz, do Żółkwi. — W. Chrzanowski Jędrzey, do Brzeżan. — JW. Dzeduszycki Stanisław Hrabia, do Stryja. — W. Jaruntowski Jan, do Brzeżan. — W. Manicki Józef, do Żółkwi. — W. Piotrowski Stanisław, do Brzeżan. — W. Paszkowski Woyciech, do Kurowic. — W. Siedlecki Stanisław, do Młocisk. — W. Tarło Konstanty, do Polski. — JW. Waldstein Hrabia, do Podhorzee. — W. Witkowski Konstanty Kapitan Polski, do Rossyi. — W. Winnicki, do Złoczowa. — W. Zdziuszynski Tomasz, do Gróbska. — W. Zarzycki Jan, do Janowa. — W. Zieliński Jan, do Złoczowa.